

K I R Á

L Y

O K   K E N Y E R E

Hol volt hol nem volt, Nekeresden túl volt, Neve nincsen innen volt, az egyszeri királynak csak egyetlen egy foga volt, az is beletört a beletlen kenyere ke letien hajába. — Hej, mákos teringette, mézes borongatta! — ütött az asztalra az egyszeri király, — micsoda király vagyok én, hogy még bele sincs a kenyerelemnek! Hozzatok hamar a péktől egy kalácscipót! Bélé fosz lós legyen, haja, mint a selyem! Gyémántos főudvarmester oldalba könyökölte a rubintos főkamarást, rubintos főkamarás az aranyos főajtónállót, aranyos főajtónálló az ezüstös főszakácsot, ezüstös főszakács a selyemkötős kis kuktát, selyem kötös kis kukta tenyerébe szedte a lábát. Gyíknak ment el, csigabigának jött vissza. — Van már kis-szék, csak lába kék: uram-király, tiszta a pék. Vékával méri becsületed, mogyoróhéj jal a hiteled. Annyi már nála az adósságunk, hogy a harmadik szomszéd ajtaját is mind telekrétázta vele. — Hej, szegény világ, vetett ágy! — fohászkodja el magát az egyszeri király. — Micsoda király vagyok én, hogy nekem már a pék se ad hitelbe! Hamar vigyetek neki egy erszény aranyat a ládafiából! Száz arany pengőt, ragyogót, csengőt! Főudvarmester oldalba könyökölte a főkamarást, főkamarás a főajtónállót, főajtónálló a főkincstárost, főkincstáros elment, mint a sólyommadár, visszajött, mint az ólommadár. — A fejemnek grácia: üres a ládafia. Nagy pénz nek kis helye: csak azzal van tele.

37

— Hej, túróatlan rétes, almástalan béles! — ke- seredett el az egyszeri király.  
— Száz palotámban ezer a terem s nincs egy betevő falat kenyerelem! Ezer szol- gámon arany a ruha, csupán én rajtam rongyos a suba! Tenger jobbágyom, özön az adó s nincs belőle se író, se savó! Kis balta nagy foka: mi ennek az oka? Egyszeri királynak könnye harmatozott, selyem- kötös kukta hamar rostát hozott, könnyeit a király abba rejtegette, úgy hogy az udvarát árvíz fenyegette. — Bánja a kánya! — legyintett a király. — Hulló könnyeim addig el nem állítjátok, ameddig a nincsnek okát nem adjátok. Gyémántos szolgák, gyöngyös cselédek eszük ösz- szetették s amit kisütöttek, aranytálcán a király elé tették. — Uram-király, az adó: úgy elolvadt, mint a hó. — Hiszi a piszi! —

nyaklott le a király feje. S mint a sebes eső, könnye záporozott, selyemkötős kukta lyukas vödröt hozott, könnyeit a király abba eregette, már az egész várost árvíz fenyegette. Gyémántos szolgák, gyöngyös cselédek pedig sügtak-bugtak, míg valahára megint észhez nyúltak: — Verejtékéből pergett az adó rakásra, hogy a nap rásütött, elszállt, mint a pára. — Vak varjú látta, süket tyúk hallotta! — rázta a fejét a király. S könnye még százszorta jobban záporozott, hamar a kis kukta lyukas hordót hozott, könnyeit a király abba zuhogatta, már egész országát árvíz riogatta. Úgy megijedtek az udvari méltóságok, hogy bújtak volna már egymás zsebébe is, ha üres zsebet találtak volna. Kapkodtak fűhöz, kapkodtak fához, kukta kapott a lisztes hombárhoz. Pergette-forgatta, zörgette, kongatta, utoljára összekapirgált benne egy marék lisztet. — Van itt ész, hamar kész, uram-király, ide nézz! Látod-e ezt a marék lisztet?

38

— Palacsinta, bukta: látom ám, kukta! — No uram-király, mire ez a lisztecske az én markomból a te markodba kerül, akkorra megtudod, hova lett az adó! A kis kukta akkor szétnyitotta a markát s belehullajtotta az adót a főkincstároséba: — Tedd, ami tiszted: add tovább a lisztet! Főkincstáros odaadta a lisztet a főszakácsnak, a főszakács a főudvarmesternek. Ide is ragadt, oda is ragadt, belőle végre semmi se maradt. — Hallod-e kukta, ebből se lesz bukta! — csóválta meg a fejét a király, mikor a főudvarmester belerázogatta a tenyerét az övébe. — Mindnyájatoknak egész marka lisztes, nekem már csak az ujjam hegye lisztes! A kis kukta azt a kis lisztet is letörülgette a selyemkötőjével a király ujjahegyről s közben azt súgta a fülébe: — Uram-királyom, láthatod magad, hová lesz tenger adóaranyad. Száz kézen átfolyik, egy szemig elkopik. Hát talpra is ugrott az egyszeri király s úgy szétütött a sok udvari fityfiritty közt, hogy egy se állt meg Nekeresdtől Nevenincsig. A ládakulcsot pedig átnyújtotta a kis kuktának: — Fiamnak mondom: te viseld gondom! No a kis kukta gondját is viselte úgy, mint a tulajdon apjának, őfelsége többet sohse panaszkodott, étele-itala meg nem fogyatkozott. Napjában három kenyeret evett meg. Hanem a haját meghagyta nektek.